

„Бестиер“
“Le Bestiaire”

Театърът е на улицата както едно време, онова време, което не е известно никому, но което съществува в емоционалната памет на всеки от нас. С бавни крачки започва обратно броене, вървежът е назад, а целта далеч не е в закостеняването. Търси се възраждащият дух на античността – онова време, когато актьорът е бил самостоятелен властелин на собственото си изкуство, когато неговото майсторство е било събирателната точка, около която е гравитирала публиката.

Уличният театър винаги има какво да каже. Социално насочен, приказно-магичен или просто майсторски овладян, театърът на улицата винаги е с ясна концепция относно случването си. На улицата няма време и за минута „почивка“, излизане от образ или формално маркиране на ситуация. Липсва дистанцията между форма и смисъл, които неизменно трябва да вървят заедно, в съгласно времево измерение, защото такава са „правилата“ на улицата – на всеки ъгъл се крие нова примамка, която причаква своите зрители. Избрал най-обширната „сцена“ с най-непретенциозния „билет“ за своето представление, уличният артист е непогрешим детектор на дребните човешки лукавости, на долните човешки помисли. Суетата не е обхванала творческия импулс, заличена е границата между хората – разделени на творци и потребители. Като че ли в това е притегателната мощ на уличния театър – способността да изведе творческото начало във всеки гледащ. Защото никога не се знае кога ще станеш съ-участващ в действието, а дори и да не станеш пряк участник, усещането за единност

Театърът и Улицата...

Станислава Кирилова

Станислава Кирилова (1989) е театровед и театрален критик. През 2012 г. завършва НАТФИЗ със специалност Театрознание и театрален мениджмънт.

всред многото придава чувство на смисленост от видяното (нещо, на което е способна само улицата като пространство).

Темите на уличния театър са много, но разказът винаги присъства и е насочен към днешния ден – единствен със своите моментни проблеми, дори когато разказаната история е част от световното наследство, наречено класика. Сюжетът е разработен, съгъстен и интерпретиран с позицията на уличният артист. Защото за него Шекспир не се играе за слава, а заради невъзможността да мълчиш, дори когато не говориш. „Макбет“ не е роля, а човек, толкова жив и осезаем в своите проявление, че е трудно да бъде възприет като драматургичен персонаж. Такъв образ бе съграден от артистите на полският театър Viugo Podrozy. Макбет в осъвременена трактовка, милитаризиран с костюма на воин от I световна война, качен на мотор и окрупнен в образа си. История, разказана в рамките на един час, за да даде съгъстена визия на властовата страст, която причинява смърт и лудост. Мизансценът е рязък, насилствен и обобщен посредством сценичната среда. С много „празно пространство“ се изгради усещането, заложено в пиесата. Лейди Макбет е влюбена във властта със сластолюбиви жестове към нейното проявление. Лудостта ѝ е гола, с изкривени ръце, блънуване и накрая завършила с обесване – съвсем реално е тялото на актрисата, което Макбет смъква от примката. Магьосниците са „черни“ жени с бял воал пред лицата, за да насочват най-директно в невидимото. А духовете на убитите, се явяват на кокили, за да се извисят над земната мерзост, да повалят Макбет с ралото на смъртта и да намерят възмездие. Те „залепват“ за двореца, тресат го в желанието си за разруха, но тя се явява във вид на пожар, където изгаря една кукла с корона на главата. И все пак посланието е друго – дете се вмъква в самоизгорялата власт, за да отмъкне короната и... да си играе с нея. Вярвам, че това е новата роля на властовия символ, да служи за игра и да приключи с безидейната суета на привидното.

„Безидейна суета, рамка златна на врата“ се пее в една песен, всъщност точно това отсъства в уличния театър – чувството за огледално самолюбено присъствие. Артистът на улицата и площада не налага себе си като единствена ал-

тернатива, не отрича другия, „затворения“ театър, а съществува, за да разшири териториите на въображението, да генерира идеи и да изпробва тяхната реализация пред онези, които искат да видят. Липсата на суета опростява сюжета, понякога е по-важно да предизвикаш усмивка, да видиш замечтан към красотата поглед, отколкото да размахаш дебелия пръст на нравоучението. В забавното, майсторско зрелище се крие повече поучение за духа, отколкото в прашния застаряващ морал. В нашия век, който с бясна скорост развива човешката конфекция, много малко място се отделя на приказния, ирационален и непрактичен светоглед. Именно заради това срещата с подобни творци, които предлагат такъв ирационален и неосмислен практически светосвет, е толкова празнично събитие.

Така се случи пред Народния театър „Иван Вазов“ – среща с френски артисти, които разказаха абстрактна история за доброто и злото. Трупата на Театър Malabar (Франция), успя да предизвика смайване в събралите се да гледат хора. Може би историята за всеки беше различна, може би няма как да бъде проследена фабулата и сюжета на видяното, но това, което успях да видя, бяха усмихнати погледи, удивени от способността на тялото да преодолява границите на познатото. Качени на кокили, артистите тичаха, скачаха на въже и се катереха по висок пилон – все елементи, чрез които разказаха своята история. Светлина, музика и забележително майсторство в представлението „Бестиер“ донесе полъх на приказка от паралелния свят, невидим,

но съществуващ. За финал – погледите се вдигнаха към небето, за да гледат фойерверки... заря на цветовете. В тези „елементарни“ зрелища се побира радостта на духа, излязъл извън рамките на калъпа. Усмивката е насочена към изначалните носители на радост.

Безпредметното, сякаш безсмислено за възрастния, се явява материализирана фантазия за детето. Нимфа, която изпълнява желания, стига да ѝ ги напишеш, би имала много пробойни в очите на порасналия, за който желанията се изпълняват само посредством много труд, по възможност трудно и с нежелание, докато въобще забравиш какво си искал. Само че една гръцка фея, застанала под дърво се беше натоварила с нелеката задача да изпълнява желания. С ритуални напеви и храмови движения артистката от гръцкия Театър Aerecho събираше детските послания, за да достигнат те до боговете на Олимп и да бъдат изпълнени. Важно е в какво вярваш.

Да откриваш всичко за първи път, всеки път – това за мен е магията на уличното изкуство. Способността му да притъпява сложността на мислене и да изритва надалеч умното самомнение, с което ни товарят още от раждането ни. Клишетата за магии и приказни светове навлизат в значенията си в занаята на уличния артист, стига гледащият да даде път на сетивата измежду многото титли на постигнатото, да се освободи от зоната на комфорт и да се пребори с отчуждението и страхът от околните – все по-разрастващи се болести на съвремието. И ако ни се лети, добре би било е да знаем, че страхът реже крилата. ■

Theater and the Street

Stanislava Kirilova

The theater is on the street again, as it used to be in the old days, those days which nobody has heard of, but which exist in the emotional memory of each one of us. The countdown begins with slow beats, it moves backwards and its goal is not the routine, for sure. The spirit of revival, present in the epoch of the Antiquity is sought here – those days when the actor was an independent lord of his own art, when his mastership was the focal point which attracted the audience.

The street theater was never

devoid of sense. Socially directed, fairy-magical or just masterly dominated, the theater of the street has always had a clear conception about its happening. On the street there is no time for even a short “break”, try to get out of a role or mark formally a situation. The difference between the form and the content is unclear, and these should always be inextricably bound, in a compressed time dimension, because such are the rules of the street where each corner hides a new temptation, awaiting for its viewers. Having chosen

the most spacious “stage” and holding the most unpretentious “ticket” for a street performance, the street artist represents the most infallible detector of the tiny human wiles and the vile human thoughts. Vanity has not embraced the drive for creativity and the borderline between the people, divided in artists and consumers, has been erased. It seems that exactly here lies the power of attraction of the street theater – the ability to notice the source of creativity in every viewer. Because one never knows when he will become participant and accomplice in the action, and even if you do not become a direct participant, the feeling of being one of the many gives a touch of sense